

ACVARIUL

Dan-Liviu Boeriu, absolvent al Universității de Vest din Timișoara, este o prezență constantă în presa culturală; a scris cronică literară pentru *România literară*, *Familia*, *Poesis International*, *Accente* ș.a. Din 2014 a purtat dialoguri publice, reunite sub genericul Cercului literar de la Cărturești, cu personalități ale lumii culturale: Ana Blandiana, Gabriel Liiceanu, Dan C. Mihăilescu, Mircea Cărtărescu, Radu Paraschivescu, Andrei Pleșu, Horia-Roman Patapievici, Nora Iuga. Volume colective: *Cum citesc bărbații cărțile femeilor* (Polirom, 2017); *Singuri acasă. Părinți și copii în pandemie* (Vremea, 2020); *Panglica neagră* (Vellant, 2023), *Scrisori către cititorii din 2125* (Humanitas, 2025). Autor al volumului de convorbiri *Anatomia ratării (în dialog cu Teodor Baconschi)* (Humanitas, 2016) și al volumului *Aici locuiește frica* (Humanitas, 2024).

În prezent este redactor asociat al revistei de cultură *Familia*.

DAN-LIVIU BOERIU

ACVARIUL

ȘI ALTE CÂTEVA DOVEZI SUPLEMENTARE

HUMANITAS

Redactor: Iuliana Glăvan
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cristian Negoită
DTP: Iuliana Constantinescu, Veronica Dinu

Tipărit la Livco Design

© HUMANITAS, 2026

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Boeriu, Dan Liviu
Acvariul și alte câteva dovezi suplimentare / Dan-Liviu Boeriu. –
București: Humanitas, 2026
ISBN 978-973-50-9142-2
821.135.1

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021.408.83.50, fax 021.408.83.51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723.684.194

*Lui Andrei,
cărui născut un cuvânt din ce urmează
nu-i e străin.*

Sunt vinovat de tot ceea ce scriu.

*Am început să devin o ființă literară,
cineva care vede lucrurile
de parcă ar trebui scrise într-o zi.¹*
—Annie Ernaux

*Moments of clarity are so rare
I better document this.*
—Björk, *Stonemilker*

1. *Confesiunea adolescentei*, tr. Mădălina Ghiu și Vasile Zin-
cenco, Pandora Publishing, București, 2022, p. 197.

PROLOG

Nici o întâmplare la care iau parte nu e, în chiar momentul desfășurării ei, suficient de puternică prin ea însăși, încât ulterior să nu simt că trebuie s-o fixez și în scris; îmi procur, așadar, o dovadă suplimentară a realității ei, de parcă n-aș putea supraviețui altfel decât expus în cuvinte și fraze pe o bucată de hârtie.

Ceea ce înconjoară orele pe care le trăiesc zilnic e un fel de ceață lăptoasă; nu simt prezentul decât foarte vag, ca venit dintr-o altă lume, în care încă nu sunt instalat. Și atunci încerc să absorb această pâclă prin toții porii, în speranța că voi putea cândva s-o înțeleg și apoi s-o repudiez expirând-o. Iar această expirație se produce acum, când degetele mele – bătând tastatura – fac ca istoria mea personală să capete un sens, să prindă un cheag, să devină o poveste.

ACVARIUL

Cum începe:

Ies din Moszkva Café, de la un eveniment literar. Aș fi stat până la capăt, dar în toiul lecturii publice a poetei T.C. simt cum buzunarul – în care-mi băgasem telefonul – vibrează. Un mesaj de la Ioana. Îmi spune că se apropie ora cinei fetelor și nu mai avem lapte și pâine. Trebuie deci să mă ridic de pe scaun în mijlocul unei poezii despre traumă și să mă strecur pe neobservate afară. Îmi închei geaca doar din precauție, pentru că – altfel – mă mir de căldura de noiembrie. Parcă ar începe o nouă primăvară.

E seară, ora 19. Felinarele de pe stradă sunt aprinse, e o lumină gălbuie care dă o strălucire stranie fiecărei bucăți de piatră cubică din fața Filarmonicii. Ca niște mici diamante formate din beton și picături de ploaie.

O cotesc spre dreapta, ca să ajung la parcare unde mi-am lăsat mașina. Sunt în dreptul teatrului și observ atent scările exterioare de fier, care probabil folosesc în caz de incendii ori alt tip de urgențe. Arată ca niște instalații hidoase, care ascund eleganța clădirii. Un fel de soldați înarmați, mânjiți cu sânge și sudoare, apărând o frumusețe a cărei fragilitate e reliefată încă și mai puternic.

Dintr-odată, mi se pare că scările acelea se transformă. Le-au crescut niște picioare groase, cilindri compacți de aluminiu; aud un scârțâit slab, dar amenințător, și văd – ca într-o simulare 3D – cum toată schelăria se desprinde de perete și înaintează perpendicular către trotuarul pe care calc singur. Râd în sine de imaginația mea bolnavă, dar – ca să fiu sigur că nu e o fantasmă – scutur capul de două, trei ori. Apoi mă uit hotărât înspre clădire. Scheletele argintii sunt la locul lor. Mi s-a părut. E oboseala, îmi spun, scuza mea preferată când îmi pierd concentrarea.

La mijlocul distanței dintre colțul străzii și parcare, încep să tremur. E un frison puternic și neașteptat, care mă face la început să mă sprijin cu palma dreaptă de zid. Respir greu, vederea mi se încețoșează. Stau câteva secunde, scuturat de friguri, după care dezlipesc palma de pe tencuiala portocalie. Mă îndrept de spate, încerc să-mi recapăt suflul. Mă gândesc că fac febră, deși nu am nici un alt simptom al vreunei răceli. Încep să cânt ceva cu voce stinsă, ca să-mi fac curaj. În acel moment tremurul revine și mai puternic. Cad în genunchi, scot cu mâinile agitate telefonul din buzunar și încerc să tastez 112. Nu pot, degetele mele au traiectoria lor, mâinile îmi sunt conduse de altcineva, care le scutură cu o putere neverosimilă. Corpul nu mă mai ascultă. Mă așez în patru labe, dar mă concentrez să las capul în piept ca să nu mă recunoască cineva. Strada e, spre norocul meu, goală. În poziția asta, genunchii usturându-mă după primele mișcări, pantalonii și palmele zdrelindu-se de la frecarea cu betonul, mă-ndrept spre parcare. Trec de barieră, apoi îmi dau seama că – pentru a putea pleca – trebuie să scanez tichetul la automat. Nu mă pot ridica. Mă târăsc până la mașină, o deschid cu greutate, urc la volan, pornesc motorul cu mâna mea (de-acum străină de mine) și dau la maximum căldura. Sunt scuturat de niște curenți care nu-mi

dau voie să fac alte mișcări. Cu o sforțare care mă uimește și pe mine, mă uit în oglinda retrovizoare. Îmi văd fața și, la întâlnirea cu figura strâmbă, roșie și udă de la zecile de lacrimi pe care nici nu le-am simțit pe obrajii mei paralizați, strâng încleștat volanul și încep să urlu.

Prima noapte:

Nu pot adormi. Sunt singur pe canapeaua din living. Ioana și fetele dorm în camerele de sus. Mă învârt de pe o parte pe alta și îmi dau seama că, din momentul în care am urcat la volan în parcare și am început să țip, am uitat totul. Nu știu nici măcar cum am ajuns acasă, nu-mi aduc aminte nici conversațiile, nici dacă le-am făcut baie copiilor, pur și simplu nu știu. Timpul acela nu a existat vreodată, am făcut un salt de câteva ore, pe care nu le voi mai recupera niciodată.

Ascult sunetele nopții. Spre dimineață ațipesc, dar mă trezește bubuitul propriei mele inimi. Mă așez în capul oaselor, pun tălpile pe parchet și vreau să mă ridic. Nu-mi simt picioarele. Nu mă ascultă nici ele. Mă sprijin în pumni pe marginea canapelei și încerc să mă salt. Nu reușesc. Intru într-un soi de panică, pe care inima, care stă să-mi plesnească în piept, o simte. Acum bate neregulat, urcându-mi-se în gât. Gura mi-e uscată, mă dor mâinile de la încheștarea pumnilor.

Hai, îmi zic mie, hai, ridică-te odată, cretinule. Nici o reacție.

Îmi prind genunchiul drept cu ambele palme și mă străduiesc să-l mut mai încolo, ca să-i dau un impuls. Parcă aş mișca un obiect de mobilier. Încep să plâng de frustrare. Ușa de la baie mi se pare foarte departe; am senzația că, dacă aş

reuși să fac totuși un pas, ea s-ar îndepărta și mai mult. Încă e întuneric. Lumina galbenă a becului de afară mă face să-mi privesc genunchii, deasupra cărora mi-am suflecat pantalonii de pijama. Am transpirat de la efortul de a mă mișca și de la spaima că n-o s-o mai pot face niciodată. Picioarele au devenit doar niște prelungiri nefirești și inutile ale trunchiului meu. Sunt paralizat de la brâu în jos.

Îmi scot tricoul. Încerc din nou să-mi mut coapsele cu mâinile, le lovesc cât de tare pot, îmi înfig unghiile în ele, strâng din pleoape. Respir adânc, mă concentrez.

Inima revine la locul ei din piept, îmi recapăt respirația normală. Deschid ochii. Prin fereastră, răsăritul se vede undeva departe, roșiatic și dureros, ca o promisiune. Stau așezat în același loc, picioarele refuză să mă ducă acolo unde le poruncesc eu. Atunci îmi vine o idee: mă arunc pe jos; mă împing de pe canapea cu ajutorul forței din mâini și cu grija de a face cât mai puțin zgomot, ca să nu trezesc fetele. Mă trag pe coate și în palme până la ușa băii. Acolo mă țin de toc și mă străduiesc să mă înalț. După câteva încercări eșuate, reușesc să apuc clanța, moment în care, cu un geamăt, mă trag în sus, până simt cum ating podeaua cu tălpile. Sunt agitat și ud de la sudoare. Dar, într-un fel straniu, mândru că pot sta din nou în picioare. Fac primul pas, intru în baie, închid ușor ușa după mine. Cu lumina stinsă, tremurând de nervi, mă gândesc că nu pricep nimic din ce mi se întâmplă.

Se face dimineată. Dimineata de după moarte, așa pare.

Sunt tot în baie, în întuneric, de cel puțin o oră, pentru că mă gândesc la toate posibilitățile atacului. Un început de demență? O infecție puternică pe undeva? Debilitate? O formă de nebunie fulgerătoare?

Intru la duș, mă spăl cu repeziciune. Mă simt bine, deși tulburat de lipsa de somn și speriat de reacțiile corpului meu. A fost pentru prima dată în viață când mi s-a întâmplat să-mi pierd complet controlul asupra minții.

Hotărâsc să nu le spun încă nimic nici Ioanei, nici fetelor.

Din seara aceea, preocuparea mea principală a fost să găsesc undeva în trecutul apropiat sau îndepărtat sâmburii acestei stări care m-a învelit ca-ntr-o cămașă de forță. Auzisem și citisem suficient de mult despre depresie – cu convingerea stupidă că e un lucru care mie nu mi se poate întâmpla vreodată și cu o atitudine aproape disprețuitoare pentru slăbiciunea celor care cădeau în plasa ei – ca să știu că ea nu e întotdeauna motivată. Sau, cel puțin, nu conștient.

În primăvară îmi lansasem cartea de debut. Țin minte data: 28 mai. Era ziua de naștere a tatălui meu, împlinea 70 de ani, Librăria Humanitas din Oradea se umpluse de lume, eram copleșit și fericit. Am vorbit despre carte ca despre un obiect care-mi ieșise pe neașteptate din minte și care, iată, devenise brusc altceva.

În momentul în care am început să dau autografe, s-a întâmplat un lucru ciudat. În fața unuia dintre cunoscuți, mi-am dat seama că i-am uitat complet numele. Stăteam cu pixul deasupra paginii de titlu, unde îmi vedeam numele scris cu litere mari, și m-am blocat. Urechile începeau să mi se închidă, mă simțeam scufundat într-o cadă cu vată, mintea nu mai funcționa. Am inventat pe loc o dedicație umoristică (deloc potrivită cu tonul cărții), fără să numesc destinatarul, și i-am dat omului cartea, zâmbindu-i larg. Nici după ce a plecat nu mi-am reamintit cine era, deși știam că îl cunosc bine.

Peste trei zile urma să zbor la București, pentru lansarea de la Bookfest.

În timp ce-mi făceam bagajul, m-am oprit cu o pereche de pantaloni în mâini, m-am uitat în oglinda dressingului. Fața îmi era asimetrică. M-am întrebat cu voce tare „ce vrei, mă?“, ca să păstrez contactul verbal cu realitatea (din care ieșeam tot mai des). Apoi am continuat să împachetez. Ochiii îmi erau deja umezi.

Prolog

9

Acvariul

II

Palmele

77

Mărul

III

Sfârșitul

157

Post-scriptum

181